

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

*Bdimo nad potmi
javnega denarja*

Revizijsko poročilo
Uspešnost izvajanja projekta eZdravje

Revizijsko poročilo
Računovodski izkazi in pravilnost poslovanja
Univerze v Ljubljani, Fakultete za strojništvo

Revizijsko poročilo
Predlog zaključnega računa proračuna Republike
Slovenije za leto 2013

Revizijsko poročilo
Računovodski izkazi in pravilnost poslovanja
Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje
Slovenije v letu 2012

Revizijsko poročilo
Čakalne dobe v Univerzitetnem kliničnem centru
Ljubljana

Kaj je računsko sodišče

Po Ustavi Republike Slovenije je Računsko sodišče Republike Slovenije najvišji organ kontrole državnih računov, državnega proračuna in celotne javne porabe v Republiki Sloveniji. Ustava tudi določa, da je računsko sodišče pri svojem delu neodvisno in vezano le na ustavo in zakon ter da ureditev in pristojnosti računskega sodišča določa zakon. V Zakonu o računskem sodišču¹ je zapisano, da aktov, s katerimi računsko sodišče izvršuje svojo revizijsko pristojnost, ni dopustno izpodbijati pred sodišči in drugimi državnimi organi.

Poslanstvo računskega sodišča je, da pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih razkritjih revizij poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter na podlagi izkušenj in poznavanja dobre prakse poslovanja javnega sektorja svetuje, kako naj državni organi in drugi uporabniki javnih sredstev izboljšajo svoje finančno poslovanje. Z razkrivanjem nepravilnosti in nesmotrnosti opozarja na odgovornost državnih organov in nosilcev javnih funkcij v državi ter tako deluje v dobro vseh prebivalcev Republike Slovenije in Evropske unije.

¹ Zakon o računskem sodišču (ZRacS-1, Uradni list RS, št. 11/01, 109/12), Poslovnik Računskega sodišča Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 91/01).

Kaj dela računsko sodišče

Revizorji računskega sodišča zbirajo dokaze o tem, ali so bili prihodki državnega proračuna prejeti, ali so bili odhodki državnega proračuna porabljeni v skladu s predpisi in ali je bilo finančno poslovanje uporabnikov državnega proračuna dobro, se pravi, ali so uporabniki javnih sredstev upoštevali načela gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti. Revizorji preverjajo tudi, ali so bila javna sredstva porabljena v skladu z namenom, za katerega so bila določena. Poleg izvajanja revizij revizorji računskega sodišča tudi svetujejo uporabnikom javnih sredstev, kako naj preprečijo in odpravijo napake, nepravilnosti in nesmotrnosti pri svojem finančnem poslovanju. Računsko sodišče izdaja tudi obvezujoča mnenja o javnofinančnih vprašanjih.

Revizijsko poročilo
Izvedba popravilnih ukrepov za ureditev
izvajanja gospodarske javne službe sistemskega
operaterja distribucijskega omrežja

Revizijsko poročilo
Uspešnost izvajanja ukrepa pomoči omejene
vrednosti

Revizijsko poročilo
Pravilnost poslovanja Zdravstvenega doma Ptuj

Revizijsko poročilo
Učinkovitost ureditve področja zagotavljanja
strokovne pomoči poslancem

Revizijsko poročilo
Informacijski sistem za podporo zbiranja
računovodskih podatkov o dohodkih in
poslovanju kmetijskih gospodarstev

Koga lahko nadzira računsko sodišče

Računsko sodišče je pristojno za revidiranje poslovanja vseh uporabnikov javnih sredstev. Mednje sodijo vse pravne osebe javnega prava in njihove enote ter vse tiste pravne osebe zasebnega prava in fizične osebe, ki so prejele pomoč iz proračuna Evropske unije, državnega proračuna ali proračuna lokalne skupnosti, če izvajajo javno službo oziroma če zagotavljajo javne dobrine na podlagi koncesije. Med pravne osebe zasebnega prava, ki spadajo v revizijsko pristojnost računskega sodišča, sodijo tudi gospodarske družbe, banke ali zavarovalnice, v katerih imata država ali lokalna skupnost večinski delež. Pristojnosti računskemu sodišču določajo tudi drugi zakoni. Tako računsko sodišče nadzoruje tudi pravilnost poslovanja političnih strank, Prvega pokojninskega sklada, Slovenskega državnega holdinga, Družbe za upravljanje terjatev bank ter financiranja volilnih in referendumskih kampanj.

Mnenje o poslovanju, ki ga poda računsko sodišče, je obvezujoče, zato ga mora spoštovati in upoštevati vsak državni organ, organ lokalne skupnosti ali katerikoli drug uporabnik javnih sredstev, na čigar poslovanje se mnenje nanaša.

Poleg revizijskih pristojnosti ima računsko sodišče tudi revizijske obveznosti, ki okvirno opredeljujejo letni obseg njegovega dela. Vsako leto mora računsko sodišče po Zakonu o računskem sodišču obvezno revidirati pravilnost izvršitve državnega proračuna (pravilnost poslovanja države), pravilnost poslovanja javnega zavoda za zdravstveno zavarovanje in pravilnost poslovanja javnega zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Poleg teh revizij mora računsko sodišče v posameznem letu pregledati tudi pravilnost poslovanja ustreznega števila mestnih in drugih občin, ustreznega števila izvajalcev gospodarskih javnih služb in ustreznega števila izvajalcev negospodarskih javnih služb – njihovo število pa določa vsakokratni letni program dela računskega sodišča.

Na kakšen način računsko sodišče opravlja svoje naloge

Temeljna naloga računskega sodišča je pregled in nadzor poslovanja uporabnikov javnih sredstev. Z revidiranjem pridobi ustrezne in zadostne podatke za izrek mnenja o poslovanju revidiranega uporabnika javnih sredstev:

- pri revidiranju računovodskih izkazov ugotavlja, ali so ti izkazi popolni in točni,
- pri revidiranju pravilnosti poslovanja izreče mnenje o skladnosti poslovanja s predpisi in usmeritvami, ki jih mora pri svojem poslovanju upoštevati vsak uporabnik javnih sredstev,
- pri revidiranju smotrnosti poslovanja izreče na podlagi pridobljenih podatkov mnenje o gospodarnosti, mnenje o učinkovitosti ali mnenje o uspešnosti poslovanja posameznega proračunskega uporabnika.

Vsa poročila predloži državnemu zboru in revidiranim uporabnikom javnih sredstev. Državnemu zboru predloži tudi letno poročilo o svojem delovanju in najpomembnejših ugotovitvah².

Kako se računsko sodišče odloči, katere revizije bo izvajalo

Računsko sodišče je pri svojem delovanju neodvisno, kar pomeni, da samo določa program svojega dela. Pri pripravi vsakoletnega programa dela poleg zakonskih obveznosti upošteva tudi neposredne in posredne pobude poslancev in delovnih teles državnega zbora, vlade, ministrstev, organov lokalnih skupnosti, zainteresirane javnosti, medijev, občanov – tudi anonimne in lastne prioritete in strategije. Pri uvrščanju revizij v svoj program dela se skuša računsko sodišče na kar najbolj učinkovit način odzivati na zahteve in pričakovanja okolja, pri tem pa mora ohranjati neodvisnost presoje in odločanja, če hoče opravljati svoje naloge nepristransko in o tem obveščati javnosti kar najbolj objektivno.

² Vsa letna poročila so dostopna na spletni strani www.rs-rs.si v rubriki Dokumenti.

Revizijsko poročilo
Pravilnost poslovanja nevladnih in pravosodnih
proračunskih uporabnikov

Revizijsko poročilo
Pravilnost dela poslovanja Občine Sveta Trojica
v Slovenskih goricah

Revizijsko poročilo
Pravilnost poslovanja Inštituta za varovanje
zdravja Republike Slovenije v letih 2011 in 2012

Revizijsko poročilo
Smotnost poslovanja GEN energije, d. o. o.,
Krško pri prodaji električne energije

Revizijsko poročilo
Prenos upravljanja finančnega premoženja
zunanjim upravljavcem

Kakšen je revizijski postopek

Revizijski postopek se prične z izdelavo podrobnega načrta posamezne revizije, ki je določena v letnem programu dela računskega sodišča za izvajanje revizijskih pristojnosti. Po odobritvi tega načrta se izda sklep o izvedbi, sledi izvajanje revizije pri revidirancu, izdaja osnutka revizijskega poročila, razčiščevanje spornih revizijskih razkritij z revidirancem na razčiščevalnem sestanku, priprava predloga revizijskega poročila, morebiten ugovor revidiranca zoper revizijska razkritja in če pride do ugovora, obravnava in odločitev senata o spornih razkritjih. Revizijski postopek se konča z izdajo revizijskega poročila. Pri reviziji računovodskih izkazov in pravilnosti poslovanja izrazi računsko sodišče eno od treh temeljnih različic mnenja o poslovanju uporabnika javnih sredstev, in sicer pritrdilno mnenje (pozitivno), odklonilno mnenje (negativno) ali mnenje s pridržkom. Pri tem mora upoštevati tri različne vidike – izračunano najverjetnejšo napako, zgornjo mejo napake in prag pomembnosti. Kadar revizor pri uporabniku javnih sredstev ne more pridobiti ustreznih in zadostnih dokazov ali kadar uporabnik javnih sredstev ne predloži zahtevane dokumentacije, revizor zavrne izrek mnenja, vendar morajo biti okoliščine za to jasno izražene. Pri revizijah smotnosti pa revizor izrazi mnenje opisno.

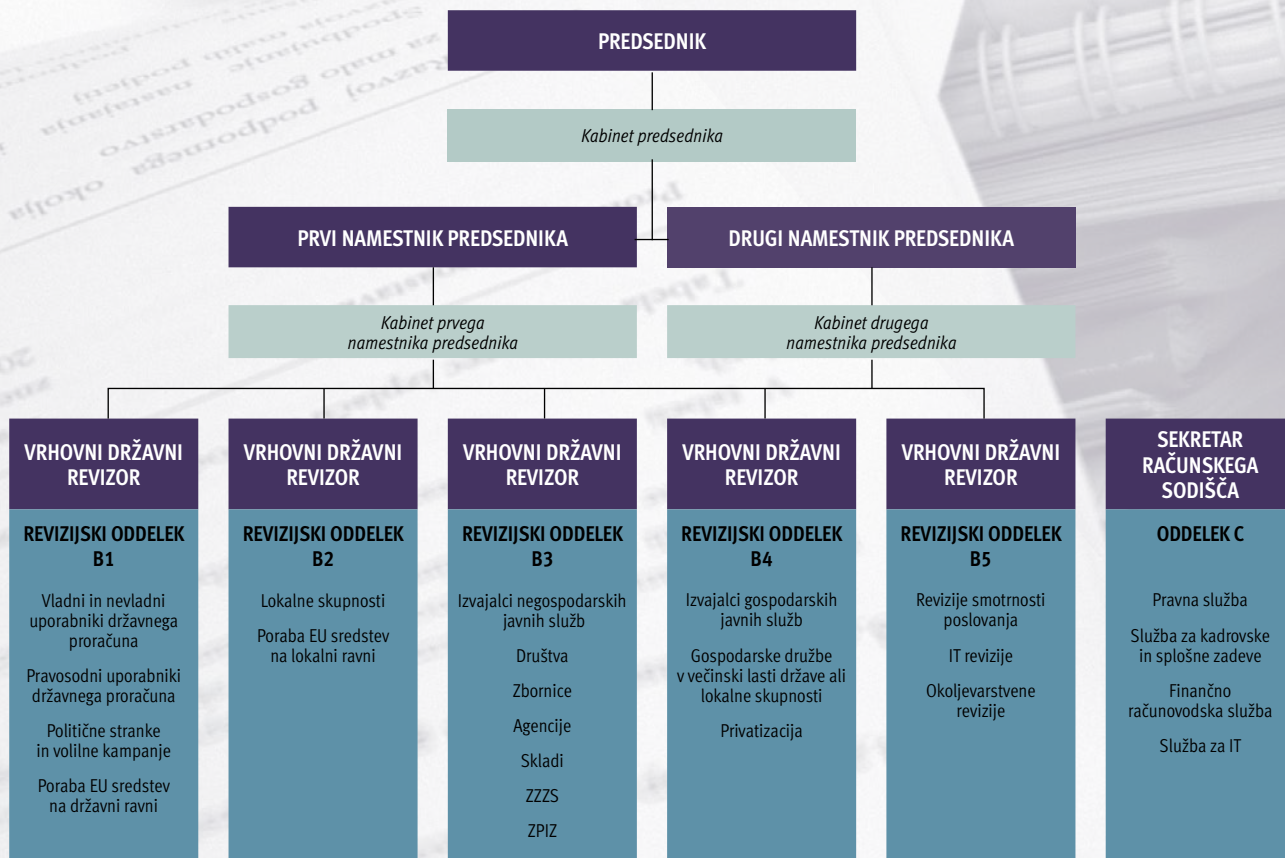
Porevizijski postopek se prične, če so bile pri uporabniku javnih sredstev razkrite pomembne nepravilnosti ali nesmotnosti, kadar v revizijskem poročilu ni navedeno, da so bili že med revizijskim postopkom sprejeti ustrezni ukrepi za odpravo razkritih nepravilnosti in/ali nesmotnosti. Tedaj mora uporabnik javnih sredstev računskemu sodišču predložiti odzivno poročilo, v katerem poroča o odpravljanju razkritih nepravilnosti oziroma nesmotnosti. Računsko sodišče preveri verodostojnost odzivnega poročila. Če oceni, da ugotovljene nepravilnosti oziroma nesmotnosti niso zadovoljivo odpravljene, s čimer uporabnik javnih sredstev krši obveznost dobrega poslovanja, lahko izda poziv za ukrepanje in ga naslovi organu, pristojnemu za ukrepanje zoper kršitelja. Ta mora ukrepati v tridesetih dneh in o tem obvestiti računsko sodišče. Če gre za hudo kršitev obveznosti dobrega poslovanja, računsko sodišče o tem obvesti državni zbor. Pristojno delovno telo državnega zbora razpravlja o hudih kršitvah v prisotnosti uporabnika javnih sredstev (kršitelja) ter sprejme sklep o ukrepih zaradi hude kršitve obveznosti dobrega poslovanja. Če pride do hude kršitve obveznosti dobrega poslovanja ali če revidiranec onemogoči izvajanje revizije, računsko sodišče pristojnemu organu izda poziv za razrešitev odgovorne osebe in o tem objavi sporočilo za javnost. Če pa gre za sum storitve prekrška ali kaznivenga dejanja, računsko sodišče predlaga uvedbo postopka zaradi prekrška oziroma vloži ovadbo organom pregona.

Sestava računskega sodišča

Računsko sodišče Republike Slovenije ima tri člane: predsednika in dva namestnika, ki jih na predlog predsednika države imenuje državni zbor s tajnim glasovanjem z večino glasov vseh poslancev za dobo devetih let. Predsednik in oba namestnika sestavljajo senat računskega sodišča.

Računsko sodišče ima poleg članov lahko še največ šest vrhovnih državnih revizorjev, ki vodijo revizijske oddelke in imajo status funkcionarja, imenuje pa jih predsednik računskega sodišča za dobo devetih let.

Računsko sodišče ima poleg revizorskih služb tudi podporne službe. Vse svoje uslužbence lahko izbira samostojno. Večina zaposlenih ima univerzitetno izobrazbo, zadnja leta pa narašča tudi odstotek tistih, ki imajo znanstveni naslov. Revizorji so predvsem ekonomisti in pravniki, nekaj jih ima tudi drugačno izobrazbo, pri izvajanju revizij pa je mogoče povabiti k sodelovanju priznane zunanje izvedence, ki so lahko tudi tuji državljani, ali skupino izvedencev.

Dosedanji dosežki in strategija 2014–2020

Računsko sodišče je bilo ustanovljeno v letu 1994, delovati pa je začelo januarja 1995. Od tedaj enakomerno narašča tako število izvedenih revizij kot tudi število izdanih poročil³. Kompleksnost opravljenega dela se je povečala, ko je bil leta 2001 sprejet novi Zakon o računskem sodišču, ki omogoča, da računsko sodišče preverja tudi smotrnost poslovanja uporabnikov javnih sredstev.

Posebno pozornost računsko sodišče namenja izvajanju svetovalne vloge, s čimer dopolnjuje revizijsko pristojnost in tako omogoča, da se z ugotovitvami revizij računskega sodišča, ki se nanašajo tako na pravilnost kot na smotrnost poslovanja, seznani kar največ revidirancev, med katere spadajo tudi lokalne skupnosti.

V letu 2013 so člani računskega sodišča in vrhovni državni revizorji na podlagi zaprosil uporabnikov javnih sredstev največkrat svetovali lokalnim skupnostim in izvajalcem negospodarskih javnih služb, zatem pa ministrstvom z organi v sestavi ter izvajalcem gospodarskih javnih služb. V obdobju 2010–2013 je računsko sodišče odgovorilo na 588 vprašanj o javnih financah, ki v zadnjih letih postajajo vse kompleksnejša, zato priprava odgovorov zahteva vse več časa.

Računsko sodišče je konec leta 2013 sprejelo Strategijo za obdobje od leta 2014 do leta 2020⁴, ki v okviru petih ciljev določa, kako na podlagi doseženega graditi v prihodnjem obdobju:

- cilj 1: prispevati k izboljšanju poslovanja uporabnikov javnih sredstev in izboljševati kakovost dela računskega sodišča;
- cilj 2: pravočasno zaznavati spremembe, identificirati nastala tveganja ter se nanje pravočasno odzivati;
- cilj 3: zagotavljati svetovanje uporabnikom javnih sredstev;
- cilj 4: izboljšati učinke s krepitevijo komunikacije in sodelovanja z drugimi in
- cilj 5: zagotavljati stimulatívno delovno okolje.

³ Do 1. oktobra 2014 je bilo izdanih 1.764 revizijskih in porevizijskih poročil.

⁴ Celotno besedilo strategije je dostopno na spletni strani www.rs-rs.si v rubriki Dokumenti.

Učinki dela računskega sodišča

Računsko sodišče o izvedeni reviziji pri uporabniku javnih sredstev izda poročilo, ki ga posreduje državnemu zboru in revidiranemu uporabniku javnih sredstev, obenem pa ga objavi na svoji spletni strani (www.rs-rs.si). Na takšen način seznani javnost o svojem delu. Računsko sodišče v svojih revizijskih poročilih in že med izvajanjem revizij svetuje in priporoča, kako naj uporabniki javnih sredstev izboljšajo svoje finančno poslovanje. Revidirani uporabnik javnih sredstev mora – če so bile v reviziji ugotovljene nepravilnosti in nesmotrnosti – prikazati, da je svoje poslovanje res izboljšal.

Namen delovanja računskega sodišča je, da s svojimi revizijami in svetovanjem, ki ga ob tem opravlja, pripomore, da institucije, ki uporabljajo javna sredstva, izboljšujejo svoje poslovanje. S tem se izboljša poslovanje celotne javne uprave, denar, ki ga prispevajo za poslovanje državnih organov, javnih ustanov in lokalne samouprave državljanom s svojimi davki in drugimi zakonskimi obveznostmi, pa je porabljen pravilno, smotno in v skladu z namenom. Računsko sodišče torej bdi nad potmi javnega denarja – preverja, ali so javna sredstva uporabljena pravilno in smotno ter o svojih ugotovitvah sproti obvešča tudi javnosti.

KONTAKT:

Računsko sodišče Republike Slovenije

Slovenska cesta 50

1000 Ljubljana, Slovenija

T: (0) 1 478 5800, 1 478 5888

F: (0) 1 478 5891

E: sloaud@rs-rs.si

www.rs-rs.si

